

ЗЕМЕДЕЛСКИ ИНСТИТУТ - ШУМЕН

Вх. № 121

Получено 25.09.2018 г.

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Мая Миткова Игнатова

Институт по животновъдни науки-Костинброд

Относно: Конкурс за заемане академична длъжност „Професор“ в професионално направление – Животновъдство, ш. 6.3., по научна специалност - Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването, обявен в ДВ бр. 35/24.04.2018 г. от Земеделски институт - Шумен.

В конкурса участва един кандидат – доц. дн Йордан Марчев Йорданов от Земеделски институт - Шумен. Всички необходими документи са изготвени и представени съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото приложение в ССА.

Кратки биографични данни за кандидата

Доцент дн Йордан Марчев Йорданов е завършил висше образование в Зоотехнически факултет на ВИЗВМ Стара Загора през 1982 г. От 1987 г. работи като научен работник в Земеделски институт – Шумен. Защитава дисертация на тема „Изследване върху половото поведение и репродуктивните качества на нерези от различни породи и възможности за тяхната оценка“ за придобиване на ОНС „Доктор“ през 2002 г., а през 2005 г. получава академична длъжност „Доцент“. През 2017 г. получава научната степен „Доктор на науките“ по научна специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ за защитен дисертационен труд на тема “Източнобалканската свиня. Характеристика и продуктивност при природосъобразно отглеждане. Формиране на развъдна политика за устойчиво развитие“. Работи по 12 национални и два международни научни проекта. Има публикувани 87 научни труда, две брошури, една

развъдна програма, една технология, пет научно-популярни статии. Ръководител е на успешно защитил докторант. Доц. Йордан Марчев е член на Експертния съвет по животновъдство към ССА, Научния съвет при Земеделски институт – Шумен.

Доц. д-р Йордан Марчев участва в конкурса за академична длъжност „професор“ с научна продукция, която включва дисертационен труд за придобиване на научна степен Доктор на науките плюс 16 научни публикации във връзка с дисертацията и 47 научни публикации извън представените в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“. 27 (57%) от научните трудове са публикувани в български списания, останалите 20 (43%) – в международни научни издания. От представените научни трудове доц. Марчев е първи автор на 11 (23%), втори автор е също на 11 публикации. Самостоятелни публикации няма. Доц. Марчев към публикационната си продукция представя една книга, две брошури, две развъдни програми, един правилник и един стандарт.

Доказателство за признанието на научните разработки на кандидата е представената справка за цитиранията. Доц. Марчев е посочил 52 бр. цитирания, като 21 от тях са в международни издания (с общ IF 11.34), 18 са в дисертации.

Представените материали за участие в конкурса от доц. д-р Йордан Марчев напълно съответстват, а по някои от критериите и надвишават изискванията на ЗРАСРБ и на Правилника за приложението му в ССА.

Научно-изследователската дейност на доц. Марчев, отразена в публикациите, в основната си част е в областта на научната специалност на обявения конкурс - Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването. Приемам справката на кандидата за научните приноси, като ще посоча някои от тях, свързани с изследването на различни фактори, оказващи влияние върху репродукцията. Според мен изследванията в това направление са „визитната картичка“ на доц. Марчев и основна характеристика на неговата научна работа.

- Извършена е значителна по обхват научно-изследователска работа за анализ и оценка на ефективността на използване на разплодни свине, развитието на половата система и нивата на някои хормони

при женски прасета, половото поведение и качеството на спермата при нерези.

- Проучено е влиянието на начина на отглеждане през бременността, сезона и продължителността на бозайния период върху някои хематологични показатели, върху продължителността на интервала отбиване-разгонване при свине. Получените резултати дават конкретна информация за някои параметри и зависимости, касаещи биологични и технологични решения при отглеждането на свине майки.
- Направени са проучвания на влиянието на различни равнища на енергия и протеин в дажбите върху половото поведение и качеството на спермата на нерези, и млечността на свине майки.
- Извършени са изследвания на ефекта от някои добавки към фуража върху основни репродуктивни показатели при свине:
 - Проведено е цялостно проучване на добавката на *Spirulina platensis* в комбинираните фуражи за нерези. Установено е подобряване на основните количествени и качествени характеристики на спермата
 - При използване на същата добавка (*Spirulina platensis*) в дажбата на ремонтни женски прасета е наблюдавано стимулиране развитието на фоликулите в яйчниците и по-ранно настъпване на овулацията.
 - Изпитани са селенови препарати, които имат положителен ефект върху развитието на репродуктивната система на женски ремонтни прасета.
 - В изследване включването на ензимен препарат Вемозим в комбинираните фуражи за ремонтни нерези е установено положително влияние върху подвижността и преживяемостта на сперматозоидите.
- Проучен е ефекта от прилагането на нехормонални методи за стимулиране и синхронизиране на еструса при овце както и ефекта от прилагане на PRID метода в схеми за хормонално третиране на крави и юници върху репродуктивните резултати.

Друго основно направление на научната и приложна дейност на доц. дн Йордан Марчев са разработките му, свързани с проучване на Източнобалканската свиня, отразени в неговата дисертация за присъждане на научната степен „Доктор на науките“. Тук ще посоча и някои от приносите в дисертационния труд на доц. Марчев:

- Направена е генетична характеристика на Източнобалканската свиня, анализирана чрез митохондриална ДНК и У хромозомна ДНК. Резултатите показват, че в животните от породата са застъпени главно два основни мДНК подтипа: Европейски Е1 (61.3%) и Азиатски А (38.7%).
- Установено е, че свинете от Източнобалканската порода, отглеждани традиционно, имат месо с добри диетични качества – високо съдържание на полиненаситени мастни киселини и оптимално съотношение n-6/n-3 според Европейските стандарти за здравословно хранене.
- Направена е характеристика на репродуктивните способности на свинете от Източнобалканската порода и са определени стойностите на основните показатели, които ги описват.
- Установено е състоянието и са определени перспективите и възможностите за запазване и развитие на популацията Източнобалканска свиня чрез използване на т. нар. „SWOT“ анализ.

Посочените приноси в никакъв случай не изчерпват напълно постигнатото от цялостната научно-изследователска и приложна дейност на доц. дн Йордан Марчев.

Изследователската дейност на доц. Марчев включва и:

- участие в разработването на 14 научно-изследователски проекта, от които два международни;
- участие с доклади и постери в научни форуми (международни и национални);
- изготвянето на рецензии и становища на дисертации, научни трудове, проекти и отчети по проекти.

Не на последно място е и преподавателската дейност на доц. Марчев, която включва ръководство и участие в курсове за обучение.

Като специалист и експерт доц. Марчев участва в работата на експертни комисии и съвети, работни групи към МЗХ, ССА и асоциации

при разработването на нормативни документи и решаването на специфични научни и практически проблеми.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представените документи по конкурса отговарят напълно на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за прилагането му в Селскостопанска академия. Анализът на резултатите от проведените изследвания, формираните изводи и препоръки, показват високо равнище на изследователската работа, експертен анализ и способност за прилагане на научните резултати в практиката.

Всичко това ми дава основание с пълна убеденост да дам своята **положителна** оценка по съвкупност, за цялостната научно-изследователска, експертна, приложна и учебна дейност на доц. дн Йордан Марчев. Препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да дадат положителна оценка и да предложат на Научния съвет по животновъдство към ССА да избере доц. дн Йордан Марчев Йорданов на академичната длъжност „Професор“ по научна специалност “Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването”, професионално направление ш. 6.3. „Животновъдство”.

Изготвил рецензията:

Проф. д-р Мая Игнатова